

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэмрэ и Правительствэрэ ягъэзет

Адыгеим и Президент Борис Куценкэм фэгущыуагъ

Адыгэ Республикэм и Президентэу Тхыкыушынэ Аслъан Пшызэ къээкыдзэм и Мыекъопэ къээкы отдел и Атаманэу Борис Куценкэм иубилей фэшI фэгущыуагъ.

Борис Куценкэр ильэс 60 хуыгъэ, ащ административнэ ыкIи общественнэ IoфшIэ-нышхо ыгъэцкъагъ. Шэлъэ кIыхъэм кыкIоцI къалэу Мыекъуапэ иадминистрации мэку-мэщымкIэ иотдел итэ-щагъ, Мыекъопэ районым икъээкы обществи илэш-хъэтетыгъ. Ары кызыыхэкIы-гъэри ичIыпIэгъухэм лъытэ-ныгъэрэ шхъэкIафэрэ зэрэ-фашIырэм ишыхъатэу Борис Куценкэр мы гъэмафэм на-хыбэм яголос зэрэфатыгъэм тетэу Пшызэ къээкыдзэм и Мыекъопэ къээкы отдел и Атаманэу хадзынур.

Республикэм ипашэ зэрэ-хигъэунэфыкIыгъэмкIэ, Урысые къэралыгъом иуцун къээкыхэм ренэу чIыпIэшхо щаIыгъыгъ, непи къээкыхэм яамалхэр кызыфигъэфедэн-хэм къэралыгъом ифедэ хэлъ. Тихэгъэу игъэпытэн, ныбжыкIэхэм япIун, дзэ-патриот хабзэхэм якъэуухэмэн илахъ ащ хилъхъан фае.

— IэпIэсэныгъэу пхэ-лъым, уимурадхэм теубыта-гъэ афыуиIэу уафэIон зэрэ-плъэкIырэм, пшъэдэкIыж ин зэрэпхырэр ренэу зэрэ-зэхашIэрэм яшIуагъэкIэ Мыекъопэ къээкы отделым пщэныгъэ дызепхъанэу фи-тыныгъэ кыуатыгъ, хэгъ-гум иухъумаIохэр, патриот шыпкыгъэр ащ хэхъэх, хэбзэ анахъ дэгъухэм атетэу ныб-жыкIэхэр плугъэнхэмкIэ ишIуагъэ къэкIо. Сицыхъэ телъ ори отделым Ioфэу ышIэрэр нахъышIу хъуным узэрэфэлэжыщтым, гъэцкъ-экIэко ыкIи унэшхошI хаб-зэм иорганхэм, лъэпкы объ-единениехэм, республикэм иобщественнэ организацие-хэм гъусэныгъэ пытэ зра-дыуиIэщтым, — щыхигъэу-нэфыкIыгъ Тхыкыушынэ Ас-лъан Борис Куценкэм ыцIэ-кIэ ыгъэхыгъэ шIуфэс тхы-лъым.

Адыгэ Республикэм и Пре-зидент Пшызэ къээкыдзэм и Мыекъопэ къээкы отдел и Атаман фэлъэIуагъ Адыгэ Республикэмрэ Урысые Фе-дерациемрэ яфедэ зыхэлъ кыулыкъум гъэхъагъэхэр щы-шIыныхъу.

*Адыгэ Республикэм
и Президент ипрес-
с-кыулыкъу*

Мыекъуапэ имэфэкI хигъэунэфыкIыгъ

Адыгэ Республикэм икъэлэ шхъалэ имэфэкI мафэ Юныгъом и 12-м игъэкIотыгъэу хагъэунэфыкIыгъ. Мэфэ-кIым ехъулэу Мыекъуапэ иурамхэр агъэкIэрэкIагъэх, къэгъэлъэгъон зэфэшхъафхэр зыщырагъэкIокIыщт чIы-плэхэр агъэпсыгъэх.

Сыдигъуи цIыф кызырэкIохэр нахъ эжэхэрэ ермэлы-кыым иIoфшIэн пчэдыжым жъэу ригъэжъагъ. Ащ къе-кIоIагъэх АР-м и Президентэу Тхыкыушынэ Аслъан, АР-м и Премьер-министрэу Къумпыл Мурат, Мыекъопэ къэлэ администрацием ипашэу Михаил Черниченкэр, нэмыкIхэри.

МэфэкI ермэлыкIым гъомы-лапхъэхэм ямызакъоу, унагъом ищыкIэгъэщт Iэмэ-псымэ зэфэ-шхъафхэр, республикэм ит предприятияхэм япродукции, нэмыкIхэри щызэбгъэгъотынхэ плъэкIыщтыгъэ. ЕрмэлыкIым зипродукции кызыщэлэгъэхэм

зэкI пIомы хъунэу Тхыкыушынэ Аслъан якIоIлагъ, ахэм гушIэгъу афэхъугъ, цIыфхэм ягъусэу нэпэпIэ сурэтхэр зытыраригъэ-хыгъ. Джащ фэдэу лъэпкы зэфэ-шхъафхэм яIэшлагъэхэр, яшэн-хабзэхэр кызыIотыкIырэ теат-рализованнэ къэгъэлъэгъонхэм,

шхапIэхэм, шагу зэлухыгъэхэм, спорт площадкэхэм, нэмыкI чIыпIэхэми Президентыр къа-щыуцугъ, ылъэгъугъэм лъэшэу ыгъэрэзагъ.

Нэужым Мыекъуапэ имэфэ-кIыкIэ тикъэлэ шхъалэ щыпсэу-хэрэм ыкIи ащ ихъакIэхэм Тхы-

кIушынэ Аслъан игуапэу къафэ-гушIуагъ.

— Мыекъуапэ нахъ дахэу ыкIи гъэкIэрэкIагъэу зетегъэ-псыхъэгъэным амалэу тIэмкIэ Ioф дэтэшIэ ыкIи тапэкIи дэт-шIэщт, — кыIуагъ республи-кэм ипашэ. — Сыд фэдэрэ лъэ-ныкыокIи щысэ зытырахыщт къалэхэм Мыекъуапэ ащыщ хъун фае. Ар зэшIохыгъэным пае джыри нахъ лъэшэу Ioф тшIэ-ныр типшгъэрылъ шхъаI.

Мыекъопэ телевидениер за-гъэпсыгъэр ильэс 10 зэрэхъ-гъэм фэшI Лениным игупчэ кон-цертэу шыкIуагъэм цIыфыбэ кызырэкIоIагъ. Зэнэкъокъу ыкIи викторинэ зэфэшхъафхэм текIоныгъэр къащыдзыхыгъэ-хэм Мыекъопэ телевидением ыцIэкIэ шIухъафтынхэр афашIы-гъэх.

Мобильнэ зэлхыныгъэм иопе-раторэу TELE2 зыфиIорэм зэ-хишгъэ мэфэкI Ioфтхъабзэхэр цIыфхэм лъэшэу ашIогъэшIэгъо-ныгъ. Адыгеим ыкIи тигъунэгъу Краснодар краим ятворческэ коллективхэм, орэдыIохэм къа-тыгъэ концертхэм ягуапэу цIыф-хэр яплъыгъэх, кIэлэцIыкIу зэнэ-къокъухэр, шIухъафтынхэр зэ-рылъ викторинэхэр, ныбжыкIэ зэхэхэхэр мэфэкIым изэхэща-кIохэм рагъэкIокIыгъэх.

Пчыхъэм Лениным игупчэ шыкIогъэ мэфэкI концертыр ары цIыфхэр нахъыбэу эжэагъэхэр. Ар зэришагъ зэлъашIэрэ шоу-ме-нэу Владимир Турчинскэм. Уры-сые эстрадем «ижъуагъохъу» На-талья Королевамрэ купэу «Кор-ни» зыфиIорэмрэ къаIорэ орэд-хэм ныбжыкIэхэри, зыныбжэ нахъ хэкIотагъэхэри ягуапэу едэлугъэх. Чэщым Мыекъуапэ иуашэу мэшIотхъуабзэу дафья-гъэхэм зэлъаубытыгъ.

ГушIэгъу тызыфэхъугъэ цIыфхэм янахыбэр мэфэкIыр зэхэшагъэ зэрэхъугъэм лъэшэу ыгъэрэзагъ. Ыпэрэ ильэсхэм ялытыгъэмэ, мыгъэрэ Ioфтхъа-бзэхэр нахъ гъэкIэрэкIагъэхэу, гур къыдащаеу зэрэщытыгъэхэр бэмэ къаIуагъ. Къэлэ админист-рацием кызырэкIыхагъэщы-гъэмкIэ, мэфитIум кыкIоцI мэфэ-кI Ioфтхъэбзэ 60-м ехъу Мые-къуапэ щызэхэшагъ.

*ТХЪАРКЪОХЪО
Адам.*

*Сурэтыр А. Гусевым кыты-
рыхыгъ.*

АР-м и Президент ЮФО-м и субъектхэм япашэхэм язэлукIэ хэлэжъагъ

Юныгъом и 11-м Адыгэ Рес-публикэм и Президентэу Тхыкыу-шынэ Аслъан хэлэжъагъ УФ-м и Правительствэ и Тхыаматэ игуадзэу Дмитрий Козак ыкIи УФ-м и Президент иполномоч-нэ лыкIоу ЮФО-м шылэ Вла-димир Устиновым Къыблэ Фе-деральнэ округым и субъектхэм япашэхэр кызыкIолIэгъэхэ зэлукIэу зэхэжъагъэм. ЗэлукIэр ви-

деоконференции зэлхыкIэм фэ-дэу кIуагъэ.

ЗэлукIэм хэлэжъагъэхэр зыте-гушылагъэхэр Къыблэ Федераль-нэ округым и субъектхэм соци-альнэ-экономикэ гъэпсыкIэм ылъэныкъокIэ Ioфыгъоу къа-щыуцухэрэр, чIыпIэхэм кризи-сым пэшIуекIорэ амалхэр зра-щызэрахъэхэрэр, федеральнэ бюджетым кытIупшырэ мыл-

кур шIуагъэ кыкIаIоу гъэфедэ-гъэным фэгъэхыгъэ Ioфыгъо-хэр арых.

ЗэлукIэр кызыIуихыгъэ Дми-трий Козак кызыкIигъэтхыгъэр УФ-м и Правительствэ кризисыр зыщыкIорэ лъэхъаным анахъ мэхъанэ зэритхэрэм дунэе фи-нанс кризисым кызыдихыхэрэр дэгъэзыжыгъэнхэмкIэ чIыпIэ-хэм IэпыIэгъу афэхъугъэныр зэ-

ращыщыр ары. ИкIыгъэ ильэсым ишэкIогъу мазэ кышгъэжъа-гъэу Урысые Федерацием игъэ-цэкIэкIо хабзэ иорганхэм зэхэ-щэрэ мониторингым кIэлухэу фэхъухэрэм нафэ кызыра-шIырэмкIэ, социальнэ-эконо-микэ гъэпсыкIэу чIыпIэхэм яIэм изытет хэшIыкIэу нахъышIу хъугъэ.

(ИкIэлух я 2-рэ н. ит).

АР-м и Президент ЮФО-м исубъектхэм япащэхэм язэлуклэ хэлэжъагъ

(Апэрэ нэклуб. кыщещэжэ).

— Чыплэхэм Иофхэр мэкIэ-макIээ нахь зыпкэ ащиуцожьхэ хьугъэ, — кылуагъ Дмитрий Козак. — Къэралыгъом кризисым пэшукIорэ Иофхэабзэху рихьухьагъэхэр гъэцкIагъэхэ зэрэхьурэм чыплэ политикэм ыкIи экономикэм шIуагъэ кыфахьы. Тимониторинг икIэух-хэмкIэ непэ къэпIон плэкIыштыр аужырэ мэзитIум кыкIоцI чыплэхэм яэкономикэ хэхьоныгъэ ышIэу зэрэригъэжъагъэр, экономикэ хэхьоныгъэм зэрарэу кыыхьыштыгъэр нахь макIэ зэрэхьугъэр ары. Ащ дакIоу ИофшIэн зымыгъотхэу атыштыгъэхэм япчъагъэ кышцкIэ.

УФ-м и Правительство и Тхьаматэ игуадзэ кызкIи гъэтхьыгъэр Иофхэр зэкIэ зыпкэ иуцожьыгъэхэу пIоньр джыркIэ зэрэмыхьыштыр ары. Непэ экономикэм хэхьоныгъэу ышIы-рэр нафэ къэзышIырэр чыплэ ыкIи муниципальнэ бюджетхэм фэдэу кыарыхьэрэм зэрэхьахьорэр ары. Ащ нафэ къышIы чыплэхэм предпринимательхэм яИофшIэн зэрэагъэлышIырэри. ДжыркIэ Федерацием исубъектхэм фэдэу кыалэкIахьэрэр икIыгъэ илъэсым кыалэкIахьэщтыгъэм ипроцент 90-м лыкIлэхьагъ.

ЮФО-м ичыплэхэм ИофшIэн зэфэхьыгъэу ашагъэцкIэхэрэм афэгъэхьыгъэ пчъагъэхэу зэлукIэм гъэцкIэкIо хабзэм ифедеральнэ органхэм япащэхэм кышIауагъэхэм нафэ къащIы социальнэ-экономикэ гъэпсыкIэу ахэм арылгыр зыфэдэр. Адыгэ Республикэм лъэныкIо зау-лэхэмкIэ иИофхэр мыдзэу зэрэгъэ-псыгъэхэр нафэ кэхьугъэ. Чыплэ 12-м шыщэу чыплэхымэ инвестициехэу ашагъэфедэхэрэр нахьыбэ хьугъэхэ, Адыгэ Республикэм ар процент 29-м шыщэсыгъ. Адыгеим, Ставрополь краим фэдэу, Къэбартгэ-Бэлыкъар Республикэм, Темыр Осетиим-Аланием ИофшIэн зымыгъотыхьэрэм япчъагъэ нахь макIэ ащыхьугъ. Ащ дакIоу ЮФО-м ИофшIэн зымыгъотхэу щатхьхэрэм япчъагъэ зэкIэ федеральнэ округхэм анахь ин, ар про-

центи 5,2-рэ мэхьу, гурытымкIэ Урыс-ьер зыпштэкIэ, фэдитIукIэ ар нахьыб. Республикэм джаш фэдэу лэ-жыпкIэм итынкIэ чыфэ зымы шь-телыжъэп. ЮФО-мкIэ шышIхьэлум и 1-м ехьулIэу ащ фэдэ чыфэр сомэ миллиардныкIом нэсыгъ, мазэм кыкIоцI ащ проценти 7 хэхьуагъ. Ащ фэшъафэу УФ-м чыплэ хэхь-оныгъэмкIэ и Министерствэ кы-тыхьэрэм кызырагъэлыгъорэмкIэ, цыфхэм анахьыбэу фэдэу кыалэкIа-хьэрэм хэхьоныгъэ зышIыгъэр Адыгеир ары, процент 20,3-рэ ащ хэхьуагъ. Джаш фэдэу псэолъэшIын Иофхэми республикэм хэхьоныгъэ шашIыгъ.

ЗэлукIэм кызырэгъауагъэмкIэ, мы илъэсым урысые чыплэ бюджет-хэм Иэпылэгъу афэхьугъэным фэшI сомэ триллионрэ миллиард 200-рэ къафатIупшыгъ, ащ шыщэу сомэ миллиарди 150-р зыпIуагъэхьащтыр региональнэ ыкIи чыплэ бюджет-хэр зэфэдэ шIыгъэнхэр ары. Мэзи-тым кыкIоцI регион бюджетхэм фэдэу кыарыхьэрэм ыкIи хьарджэу ашIырэм афэгъэхьыгъэ мониторингым икIэуххэмкIэ сомэ миллиард 70-рэ афатIупшыгъ. Мониторингым икIэуххэмкIэ Ионыгъо мазэм Уры-сые Федерацием исубъектхэм мэзи-им кыкIоцI адрэ къэнэгъэ мылкъур атырагощэщт. Кыыхьащт илъэсым УФ-м и Правительство чыплэхэм Иэпылэгъу афэхьугъэным фэшI джы-ри сомэ триллион афитIупшыщэу рехьухьэ. Ащ шыщ Iахьыр — мил-лиард 431-р дотациехэр зэрэтыхэрэ субьектхэм финанс Иэпылэгъоу алэ-кIагъэхьащт, ащ шыщэу миллиард 50-р бюджетхэр зэфэдэ шIыгъэным пIуагъэхьащт. Ащ дакIоу Дмитрий Козак зэрэхигъэунэфыкIыгъэмкIэ, УФ-м и Правительство мылкъум иде-фициз зыщышIыгъэ уахьтэм ар нахь шIуагъэ кытэу гъэфедэгъэныр анахь мэхьанэ зэритыхьэрэм ащыщ. ЮФО-м исубъектхэм ар къяджагъ къралыгъо аппаратым хьарджэу ра-шIылIэрэм зэрэхьагъэм аналэ ты-радзэнэу.

— Урысыем гурытымкIэ ащ зэрэ-хьахьорэм нахьыб ЮФО-м зэрэщы-хэхьуагъэр, — хигъэунэфыкIыгъ ащ. — Темыр Кавказым фэгъэ-кIотэныгъэ зэрэфэшIын плэкIыштыр закьор къралыгъо хабзэм иорган-хэм ящынэгъончъагъэ нахьышIу шIыгъэным хьарджэу текIуадэрэр зэрэнахьыбэн фаер ары.

ЗэлукIэм джаш фэдэу 2014-рэ илъэсым Олимпиадэ джэгунхэу шы-лэштхэм афэгъэхьыгъэ Иофыгъоми шытегушIагъэхэ. УФ-м и Прави-тельство и Тхьаматэ игуадзэ кызы-риIуагъэмкIэ, «Кавказым экономикэ хэхьоныгъэ ышIыным фэкIогъэным ар фэгъэлорышIэгъэныр мэхьанэшхо зилэ Иофэу шыт». Темыр Кавказ рес-публикхэм япащэхэм а лъэныкIом-кIэ Иофэу ашIэрэм хагъэхьон фае, сыда пIомэ псэолъэшIыплэхьом ра-бочэ чыплэхэри бэу зэрилэхэм кы-хэкIэу цыфыбэхэр зыфещэх.

— ЗэлукIэм хэлэжъагъэхэм аналэ зытырадзэгъэхэм ащыщ Урысые Фе-дерацием и Президентэу Дмитрий Медведевым кыалэу Шъагъ курорт ин шIыгъэным, Олимпиадэ джэгун-хэр ащ шыцэхьэщэгъэнхэм, Кавка-зым социальнэ-экономикэ поли-тикэу къралыгъом шыцэрэхьэрэм шIогъэ гъэнэфагъэхэр кызыра-тыштыгъэр кызыриIуагъэр ары, — зэлукIэм икIэуххэм кыатегушIыгъэ Адыгэ Республикэм и Президентэу ТхьакIушынэ Аслъан хигъэунэфы-кIыгъ. — Темыр Кавказыр рэхьат-ныгъэ зэрымылэ чыплэу шыт. Тер-роризмэм пэшIукIогъэныр право-ухьумэкIо ыкIи кIочIэ Иофхэбзэ закьохэмкIэ зэшIопхынхэ плэкIыгъ зытIэп. ИофшIэнлэ чыплэкIэхэр шылэ шIыгъэнхэ, социальнэ лъэныкIом хэхьоныгъэ егъэшIыгъэн, экономи-кэм ыкIи бизнесым хэхьоныгъэ ашIыным нахь тэрэзэу пылгыгъэн фае. Ащ кыыхэкIэу чыплэ бюджет-хэм апэрэ чэзыоу анахь мэхьанэ зэ-ратын фаехэр социальнэ пшъэрылъ-хэр гъэцкIэгъэнхэр, ИофшIэнлэ зы-мыгъотхэрэм пособиехэр ятыгъэн-хэр, ИофшIэнлэхэр ягъэгъотыгъэнхэм Иэпылэгъу фэхьугъэнымкIэ програм-мэхэр тапэкIи гъэцкIэгъэнхэр ары.

Адыгэ Республикэм и Президент ипресс-кыулыкъу.

ЗЕКIОГЪУ Уцужьыкъу Сэфэр ыкьор

ШIэныгъэ-хэмкIэ Дунэе Адыгэ (Щэр-джэс) акаде-мием иакаде-микэу, Урысы-ем шIэныгъэ-хэмкIэ изаслу-женнэ Иофы-шIэшхоу, гу-манитар ушэ-тынхэм апылэ Адыгэ респуб-ликэ институ-тэу КIэрэщэ Тембот ыцIэ-

кIэ шытым инаучнэ ИофышIэ пашэу ЗекIогъу Уцу-жыкIо 1928-рэ илъэсым чъэпыогъу мазэм и 4-м къуаджэу КъэзэныкIуае кышIыхьугъ, мэкIумэщышIэ унагъом кыыхьухьагъ.

Гурыт еджапIэр кызыеух нэужым 1947 — 1948-рэ илъэс еджэгъум УцужыкIо ЕдэпсыкIоэ илъэсибл еджапIэм ипэублэ классхэм ащыри-гъэджагъэх. 1948 — 1950-рэ илъэсхэм ар Мые-кIопэ КIэлэгъэджэ институтым щеджэ, диплом плыжыкIэ кыеухы, ащ лыпытэу Адыгэ научнэ-ушэтыплэ институтым Иоф шишIэнэу рагъэблагъэ, ащ Иоф зэрэшишIэрэм дакIоу 1950-рэ илъэсым Адыгэ КIэлэгъэджэ институтым адыгабзэр зы-щызэрагъэшIэщт купэу апэрэу шыцэхьагъэм цыригъэджагъэх. Ар римыгъэкIоу УцужыкIо Тбилиси дэт университеттэм, Грузием шIэныгъэ-хэмкIэ иакадемие иаспирантурэ ащеджэ, кыеухых. 1961-рэ илъэсым кышIегъэжъагъэу гуманитар ушэтынхэм апылэ Адыгэ республикэ институтым Иоф шишIагъ: апэрэ уахьтэм научнэ ИофышIэ шъхьалэу, ащ нэужым бзэмкIэ секторым ипашэу, етIанэ а институт дэдэм инаучнэ ИофышIэ шъхьа-лэу джырэ нэс Иоф ышIагъ.

Адыгэбзэ гушIыIухыгъэм гушIыIэхэр зэгъэкIу-гъэ зэрэщыхьухэрэр ары УцужыкIо Иофыгъо шъхьалэу зыдэлэжъагъэр. Ащ адыгэ синтаксисым ехьылIэгъэ научнэ ИофшIэгъэ пшIы пчъагъэ кы-хиутыгъ. Адыгэ гушIыIухыгъэм инэшэнэ шъхьа-лэу а ИофшIагъэхэм ащигъэунэфыгъэхэр зыщызэ-фихьысыжыгъэ ИофшIагъэу хьугъэ УцужыкIо ытхи, кыуухьумэгъэ докторскэ диссертациер. Мы диссертациемкIэ оппонентэу иIэгъэ шIэныгъэлэ-жышхохэу Къомахо (Кумахов) Мухьадинэ, Блэ-гъожэ Зулкьаринэ, КIокIо Джумалдинэ УцужыкIо иИофшIагъэ осэшхо кыфашIыгъ, адыгэ гушIы-Iухыгъэм изэгъэшIэнкIэ екIолIэкIагъэ зэрилэр ха-гъэунэфыкIыгъ.

Адыгэ гушIыIухыгъэм игъэпсыкIэ инэшанэу ыгъэунэфыгъэхэм кыпкырыкIыгъэ, ЗекIогъу Уцу-жыкIо «Адыгэ тамыгъэ хэгъэуцогъэным ихабзэ-хэм япроект» зэхигъэуцуагъ. Ар 1985-рэ илъэсым тхылъ шъхьафэу кыдэкIыгъ. Джаш фэдэу кы-дэкIыгъэх ащ имонографиеу «Система склонения в адыгейском языке», «Очерки по синтаксису адыгейского языка», куп псаухэр зитхын хэлэ-жъагъэу «Урыс-адыгэ гушIыIалъ», «Структурные особенности адыгейского языка» зыфиIохэрэр. Мы аужырэ илъэсхэм УцужыкIо ытхыгъэу кы-дэкIыгъэх «Адыгейская грамматика», «Адыгэ-урыс бзэшIэныгъэ гушIыIалъ», «Избранные труды», нэмыкIхэри.

ЗекIогъу УцужыкIо адыгэ бзэшIэныгъэм ежъ илъагъо пхырызышIыгъэ шIэныгъэлэжъ. Ар кыт-хэмытыжымы, ащ ытхыгъэхэр кытхэтышIтых, кыддэлэжъэщтых.

Лакъоу зыщышIми иунагуи чIэнэгъэшхоу ашIы-гъэмкIэ тафэтхьаусыхэ, ужыпкэ мафэ афэхьунэу афэтIо. ИофшIэгъухэми, иныбджэгъухэми, иИоф-шIагъэ зышъхьэпэгъэ пстэуми УцужыкIо ащы-гъушIэщтIэп, агу илгышIт.

А.К. ТхьакIушын, А.Г. Иванов, М.Къ. КъумпIыл, А.Г. Петрусенко, А.И. Пицен-ко, Р.А. БеданыкIу, Б.М. Бырсыр, М.Б. Бэджан, Н.Т. Гыш, Р.Хь. Мамый, А.А. Шъхьэлахьу, Ю.А. Тхьаркыуахьу.

Анахь дэгъухэр кыыхагъэщыгъэх

Мыекъуапэ имэфэкI мафэ ехьул-лэу, Ионыгъом и 11-м, филармонием «Лица Майкопа-2009» зыфиIорэ мэфэкI зэхьахэр шыкIуагъ. Ащ рес-публикэм икIэлэ шъхьалэ изыкIегъ-гъэлэтын зилахьышIу хэзылхьэрэ цыфхэр шагъэшIуагъэх.

МэфэкI зэлукIэм хэлэжъагъэх АР-м и Президентэу ТхьакIушынэ Аслъан, АР-м и Къралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэу Анатолий Ивановыр, АР-м ифедеральнэ инс-пектор шъхьалэу ЛыIужьу Адамэ, АР-м и Президентрэ министрэхэм я Кабинетрэ я Администрацие ипашэу Александр Пиценко, АР-м и Къралы-гъо Совет — Хасэм идепутатхэр. Иофхэабзэм кырагъэблэгъагъэх медицинем, культурэм ыкIи гъэсэн-гъэм яИофышIэхэр. Джаш фэдэу ве-теранхэр, студентхэр, организациие зэфэхьафхэм ялIыкIохэр зэлукIэм

къекIолIагъэх. Къалэу Мыекъуапэ иадминистрацие ипашэу Михаил Черниченкэмрэ къалэм инароднэ депутатхэм я Совет итхьаматэу Ва-дим Николаевымрэ хьакIэхэм апэ-гъокIыгъэх.

Торжественнэ зэхьахэр ТхьакIу-шынэ Аслъан кызылIуихыгъ. Мые-къуапэ нахь кIэракIэ зэрэхьуштым пашэхэм ямызакъоу къалэм шыпсэу-хэрэми ялахьышIу кызырэгъалхьэ-рэр ащ кылуагъ. Джырэ уахьтэ гъо-гухэм ягъэтэрэзыжыын ыкIи къэлэ паркым итеплэ нахь дахэ зэрэащы-штым зэрэпылхэр, джаш фэдэу кы-хьащт илъэсым Мыекъуапэ КIэлэ-цыкIу ИыгыпIищ кызырэгъэщыIуа-хьыштыр республикэм ипашэ кы-луагъ.

Нэужым къэгъушIэгъэ Михаил Черниченкэм мэхьанэшхо зэритыгъэ лъэныкIохэм ащыщ къэлэ адми-

нистрациемрэ республикэм ихэбзэ-гъэуцу органхэмрэ зэгурыIохэу, зы-кIыныгъэ азыфагу илъэу зэрэздэла-жэхэрэр.

ЕтIанэ общественнэ ИофышIэ-шхоу ыкIи зэльашIэрэ КIэлэгъэаджэу Ольга Ширина, КIэлэщыкIу интер-натым итхьаматэу Любовь Никифо-ровам ыкIи АР-м културэмкIэ изас-луженнэ ИофышIэу Джарымэ Аллэ Соловьев зышхэм япремиеу афагъэ-шъошагъэхэр аратыжыгъ.

Ащ кыкIэлэщыкIуагъ «Лица Май-копа» зыфиIорэ Иофхэабзэр. Мыщ лъэныкIуи кыдылIыгъэщтыгъ. «Профессиональнэ еплъыкI» зыфи-Iорэ лъэныкIомкIэ Андрей Грунто-выр зипэщэ Мыекъопэ телевидением иколлектив кыыхагъэщыгъ. «Вот эта улица, вот этот дом» зыфиIорэ лъэ-ныкIом къэлэ Игъо-благъохэм сани-тариемкIэ изытэт зыуплэкIурэ от-делым итхьаматэу Светлана Левчен-кэр кыыхагъэщыгъ. «Общественнэ гукъэкIхэр» зыфиIорэ лъэныкIом анахь дэгъукIэ кышIыхагъэщыгъ чыплэ общественнэ зыгъэлорышIэ-жыплэу N 1-м икомитет ипашэу Ва-лентина Гончаровар.

Джаш фэдэу «ИИофшIэн — ишы-лэныгъ» зыфиIорэ лъэныкIомкIэ «Иэ-пылэгъу псынIкIэм» иводителэу Хьу-тIыжэ Хьэзраилэ кыыхагъэщыгъ.

«Тикъалэ иныбжыкIэхэр» зыфи-Iорэ лъэныкIомкIэ спорт къэшъо-нымкIэ муниципальнэ ансамблым исолистхэу Людмила Хапониамрэ Виталий Ядовымрэ кыыхагъэщыгъэх.

МэфэкI Иофхэабзэм хэлэжъагъэх АР-м лъэпкэ ордэдымкIэ икъралы-гъо ансамблэу «Ислъамьер» ыкIи Краснодар кыкIыгъэ творческэ кол-лективхэр.

ДАУТЭ Анжел.

ЗЫКЫНЫГЪЭМ ЕКИҮРЭ ГЪОГУ

(КъызыкълъыкӀорэр
Юныгъом и 10-м
къыдэкӀыгъэ номерым ит).

Тыркуем щызэхашэрэ анахь фестиваль инмэ ащыщ Афинин шыкӀуагъэр. Ащ тикӀэлэцӀыкӀу ансамблэу «Нэфыр» хэлэжьэ-нэу шыт, шьофышхоу пчыхъэ-

къыситыштыгъэ. Адыгэ мэкъа-мэхэр къызэрэсэлухэрэм, сыд фэдэрэ бгъукӀэ зызгъэзагъэми, ар зэрэзэхэсхырэм сыгу къы-лэтыштыгъэ. Тыркуем ит къалэ-хуу ыкӀи къуаджэхуу Гексун, Риханлы, Анзурей ашагъэ-сэхэрэ артист ныбжьыкӀэхэр, Адыгейм, Сирием, Иорданием

сабий шыкӀагъэ горэ фэхъугъэу отэгум кыхъагъэу Тыркуем ты-къэтыфэ тӀэзгъугъэп.

«Нэфым» гъогуу къыкӀурэр зыфэдэр къафилуатэу, чыпӀэу зэ-рытым, тызыхъэгъэ чылэм е къалэм дэлъ хабзэм елытыгъэу, зэгъафэгъэу, дахуу пчыхъэзэх-хуэр ренэу ащызезыштыгъэр Адыгэ телевидением илофышӀэу, АР-м изаслуженнэ журналистэу ТӀэшъу Светлан. Непэрэ фести-валыри, зэрихабзэу, дэхэ дэдэу зеришӀон елӀэкӀы. Сценэм къыз-цытӀекӀырэ уахътэр къызфегъэ-федэшь, Светэ тилӀэпкъэгъу-мэ гушыӀэгъу афэхуу, телепро-граммэр егъэхъазыры. Ащ Иоф-шӀаӀкӀэу илэм, мыпшъыжъэу илоф зэригъэцакӀэрэм «аферэм» уегъало.

Анзурей шыщ Шэуджэн Ад-нан тигъус.

— ЗэкӀэ дахуу реклоӀы, уащы-гушӀукӀынэу шыт тисабыймэ, ахэм язакъоп, тиорэдыӀо цӀэры-лохэми, — ыгу къыдӀэу фести-валыр зэрэклорэм къытегушыӀэ Шэуджэн Аднан. Афинин Ха-сэм ар итхъамат. ИкӀуаджэ ты-зыхъэхэм зэрэкупэу езыхъэблэ-гъагъэр, зымыхъамелэ къапэ-зыгъохыгъэр ары. Аднан мэфэ заулэ горэм джыри тигъусэ-нышӀ, етӀанэ тигъэкӀотэжыныу ыӀуи къыддежъагъ, ау тхъмыкӀы-жынышхоу, къытфегумӀкӀэу, зыго-рэм шыкӀагъэ фэхъугъэми, ар дигъэзыхъыным фэхъазырэу тхъамафэм къехъурэ гъогу къы-дытетыгъ. Лыгъэ зэрэхэлъыр, адыгэ шыпкъэу зэрэшытыр

рэ минитфым къехъумэ «Адыгэ макъэр» къышыратхыкӀымэ, Тыркуем интернетымкӀэ нэбгы-

Жэдэ Умар.

рэ миниблым къехъу тигъэзет еджэн амал цагъоты. Ащ тэ лӀэшэу тегъэгущӀо. Ащ фэдэ къабар зэрэшыӀэр тӀлӀэштыгъэ, ау джы ар дгъэунэфыпагъэ.

Цыф гъэшӀлӀгъонмэ ащыщ Шхъэлэхуэ Яшару Арыкба-ши тызышӀлӀэм бысымэу тӀла-гъэр. Джыри цыкӀуэзэ Иупэ-шынэм адыгэ ордэхэр къыри-гъалохуу ригъажы, нэужым пщынэм еонэу зэригъэшӀагъ. ИлӀэс шхъныкӀо хъугъэ ар къызиштагъэр, а уахътэм къы-клоцӀ къуаджэ шыкӀогъэ адыгэ джэгугъэу къысхъуагъ.

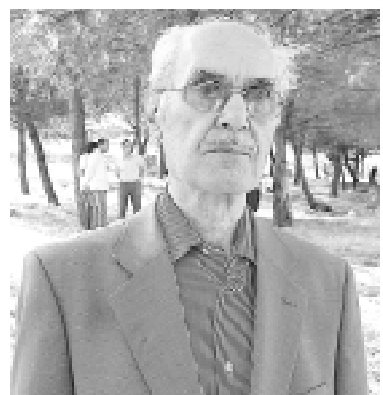
— Тиджэгухэр тырку ха-бзэм тетэу агъэпсы зэхум, — къеӀуатэ Шхъэлэхуэ Яшар, — ныбжьыкӀэ нэбгырэ тӀокӀитӀу къэсыугъоний Иуагъэ язгъэ-шыгъэ адыгэ пщынэ зышъеме-охэрэ джэгум мыкӀонхуу. Бэм агу къысфыхэкӀыгъ, къыспэ-уужыгъэхэри къахэкӀыгъэх, ау сэри гъогуу къысфэхъугъэ-хэми ягушыӀэ пытагъэ, тырку джэгухэр шыдгъэзыехуу тыу-благъэ. НыбжьыкӀэхэр зыдэмы-кӀохэрэ джэгугъэу джэгугъэу тэрэз хуэрэп, ягушӀуагъо якъоджэ-гъумэ адагъошыжырэп, фаехэ-ми фэмыхэми тэ къыхэтхы-гъэ гъогуом къыддытэхъагъэх. ИлӀэс тӀокӀым къехъурэ адыгэ джэгухэр згъэджэгугъэх, ау жыы сыхъугъ, сфӀлӀэкӀыжы-рэп, сикъоджэгъухэри тырку джэгухэм икӀэрыкӀэу дахыкы-жыгъэх. Ау сэ сиӀуагъэ джы къызнэсыгъэми сыукъуагъэп, ащ фэдэ джэгухэм сахълажы-рэп, сырагъэблӀэгъагъэми, сы-клорэп.

Яшар тэ пщынэм къыт-феуагъ, адыгэ мэкъамэу зэхэ-хыгъэхэм къыдгурагъэуагъ джырэкӀэ икъоджэгъухэм бэ зэрэчӀанагъэр. ИлӀэс заулӀкӀэ узэкӀлӀэбжэмэ яунэкъошху Шхъэлэхуэ Светэ ядэжэ зэрэ-шыӀагъэр игуапуу Яшар къы-тиӀуагъ. Светэ а лӀэхъаным Адыгэ телевидением шыла-жыштыгъэ, джыдэдэм АР-м культурэмкӀэ и Министерствэ Иоф шешӀэ. Яшаррэ ащ ишъ-хъэгъусу Айшеррэ Светэ зэ-рашымыгъушӀэрэр, агу зери-лыр къытӀуагъ ыкӀи сэлэм фабэ къыфитагъэхъыжыгъ. Мы чылэ дэдэм тышыӀукӀагъ джыри зы пшынао. Ар хэсэ Иофхэм чанэу апылӀ ПӀэтыо-шэ Осмэн. Ащ кӀэлэцӀыкӀу-хэм адыгабзэр зэраригъэшӀэ-штым, адыгэ къащӀохэр ашӀэ-хуу, адыгэ шэн-хабзэхэр ахълэ-хуу къызериӀэтышӀтхэм ауж ит. Осмэнрэ сэрырэ бэрэ тызэдэ-гушыӀагъ, ащ игушысыхэр куух, ынӀлу Кавказым къэгъэ-загъ, зыхэкъу зыгъотыжыы зы-шӀоигъохэм ащыщ. «Осмэн, унэм машӀо къыкӀэнагъэу, ащ уяна кынагъэу пшӀэмэ, уихъа-ни кыпхыжыныба?» — Ащ фэдэ упчӀэ ятэ къызыретым, «адэ къысыжыын» риложы-гъагъ. «Адэ кыпхыжыштыгъэ,

адыгэ чыгужыыри уяна фэд, ащ шыдэгъуми шыдӀэми, ты-кӀожыын фай!» А гушыӀэхэр шыгъушӀэхэрэп. Бэ тешӀэн, макӀэ тешӀэн, тӀури зы, хэкум адыгэхэм къызэрагъэзэжы-штыр, зы тызэрэхъужыштыр ышӀошъ мэхуу.

Игугъу къэсымышӀын слъэ-кыштыт, быслъымэн диным ишъыпкъэ дэдэу зэрэпылтым-кӀэ, шӀушӀагъэу илӀэмкӀэ адрэ-хэм къахъыгъэшырэ цыфӀэу сызӀукӀэгъэ Гусэр Фахрэдін. Ащ илӀэс пшӀыкӀутф ыныбжыы зэхум Къурланым езырӀэу къеджэнэу ышӀэштыгъ, ау, ежы зэрэхигъэунэфыкӀыгъэу, ар икӀурӀэп, Къурланым итым имэ-хъанэ тэрэзэу къыбгурыӀоным пае джыри илӀэситфырэ уфе-джэжыын фае. Стамбул дэт Медрысэри Фахрэдін къыуыжы-жыгъ, ащ ыуж джыри илӀэ-ситӀурэ еджэжыгъ. Анахъ мэ-штыт инэу Тыркуем итмэ ар ашылӀэжыагъ, Стамбул дэт мэ-штытышхом илӀэс пшӀыкӀу-тфырэ ефэндэу чӀэтыгъ.

— Адыгэхэр Кавказым къы-зекӀыжыкӀэм тыркубзэр тыдэ пашӀлӀни, апэрэ уахътэм кын алыгъуштыгъэ, — къытфӀуатэ Фахрэдін, — тыркухэр тыр-кубзэкӀэ Къурланым къызэре-джэхэрэм фэдэу, ежыхэри къе-джэнхуу фыагъэх. Дюзджэ шы-псэуштыгъэхэ адыгэ ефэндхуу Якъуб, Юсуф ыкӀи Закіе зэ-гуахъахи, Къурланыр адыгабзэ-кӀэ зэрэдзӀэкӀыжыгъ. Ар зы-хъугъагъэр 1919-рз илӀэсыр ары. Араб хъарыкӀэ ар хъы-гъэу шытыгъ, зэкӀэмкӀи экзем-пляр 500 къытырадзэгъагъэр. Адыгэхэр зышыпсэурэ чы-пӀэхэм ар ашагъошыгъагъ. ИлӀэсишӀыкӀэ узэкӀлӀэбжэмэ ащ фэдэ тхыӀэ сэри къысӀэ-кӀэфагъ. СшӀогъэшӀлӀгъонэу, ау сыкъемиджышхоу бэрэ сыхэ-тыгъ. ИлӀэситӀум къыклоцӀ къе-джакӀи зэгъэшӀагъэ, дахуу сы-къеджэным фӀшӀ ащ мэкъэмэ тӀокӀым къехъу фӀстхыгъ, тефэ-жыгъэр пшӀыкӀуш. А мэкъа-мэхэр кӀлӀэхуу ар къэсӀо ыкӀи кассетэмэ атестхагъ, джы диск-мэ атесдзӀэжыныу ыуж сит. Адыгабзэу зэрэшытым фӀшӀ, ахэм ягъошын хабзэм къысфи-дэгъагъэп, ау Стамбул дэт мэ-штытышхом адыгэ ефэндхуу ша-

Гусэр Фахрэдін.

угъоихи зырагъэдӀухэм ыуж, ащкӀэ фитыныгъэ къысатыгъ.

Джырэ нэс гъэзетым къыхэ-сыутыгъэхэр, Дюзджэ тышыӀэзэ зиунэ тисыгъэ Хъагъур Нааджи, ащ иблагъэхэр, иныбджэгъухэр, бизнесым пылӀ кӀалэу Шьуа-джэ Джахыд, завод пчыагъэ Тыркуем шызиӀэ Дзыбэ Муза-фар, нэмыкӀэу тызӀукӀагъэхэм афӀгъэхъыгъэ тхыгъэхэр тхыӀэ шъыфауу къыдӀгъэкӀыжыын гухълэ тӀӀ, арышӀ, къызыдэ-кӀырэ ужым макъэ къадгъӀушты, зышӀогъэшӀлӀгъонмэ ар зэрагъэ-гъотын алыӀэкӀышты.

ДЭРБЭ Тимур.

Устэкъо Нухэрэ Шэуджэн Аднанрэ.

шъхъапэм тыкъызэрэхъагъэм цыфыбэ дэдэ итӀэлагъо. Ахэм япчыагъэ зы минӀп ыкӀи тӀоп зэ-рэхъурэр, нэбгырэ мин пшӀыкӀу-тфым шъхъадӀкӀэу ары къызэ-рӀэталуагъэр. Автобусуу тызэры-сыр къэмыуцоу, жъажъу ахэм ахэкӀы, цыкӀу-цыкӀоу сценэ лӀагъуу къэлагъорэм тыреша-лӀэ. СэмэгубгъумкӀэ шыт бэ-дзэрыри ошӀэ-дэмышӀэу мыщ къызэрэшыуцугъэр къэпшӀлӀнэу гъэпсыгъэ, адыгэ лӀэпкъым узэ-рӀэшытыр къыхъыгъэшыштыт пкыгъохэр, шӀухъафтынхэр, етӀанэ псы ыкӀи лӀшӀу-лӀшӀу-хэр шацх. ДжабгъумкӀэ уцү-пӀэ нӀкӀ имыӀэу цыфхэр шызэ-хэтых, лугъор ашъхъарехы, сы-зэрэнугъерэмкӀэ, аргъой машӀо-хэр чыпӀэ-чыпӀэу ашащы-гъэх, аргъойхэм ащкӀэ защау-хъумэ. Сценэм нахъ благъэу тыкъызекӀуалӀэм нӀпӀлӀэгъум къыридзагъэх телевидением шылӀэжырэ операторхэр, адыгэ шъуашӀкӀэ фӀпӀгъэ артистхэр, Адыгэ Хасэмэ япашӀэхуу къе-кӀолӀагъэхэр. СпутникымкӀэ къыдӀкӀырэ Адыгэ телеканалэу «Нарт» зыфилорэм занкӀэу эфи-рым мыщ шыхъурэр зэкӀэ къы-зэрэшигъэлӀэгъоштыри къы-талуагъ.

Фестивалым лӀэшэу зызэрэ-фагъэхъазырыгъэр къэпшӀлӀнэу шытыгъэ зэкӀлӀыкӀуакӀэу илӀэр, зэрэзэрэащӀт шӀыкӀэр бэрэ зэ-блахъужыуу къыхэкӀыгъэми. КӀэлэцӀыкӀухэм загъэхъазыры, тэ тилӀэпкъэгъумэ гушыӀэгъу тафэхуу. Сэ шхъэкӀэ сшӀо-гъэшӀлӀгъоныгъэр адыгэ нэбгы-рэ мин пшӀыкӀутфыр зы чыпӀэ шызэхууагъэу апэрэу зэрэ-лӀэгъугъэр ары, ащ гушхуагъэ

къарыкӀыгъэхэр ары фестива-лым хэлэжыкӀэхуу къеблӀэгъагъэ-хэр. КӀэрмыт Мухъдин, Гугъэ-жыу Джыхъан, нэмыкӀ зӀла-шӀлӀрэ тиадгъэхуу лӀэпкъ Иофым чанэу пылхэр тӀысыгъэх, кон-церт программэри аублагъ. «Нэфым» хэт кӀэлэцӀыкӀухэм пшыгъэр зыфэдэр ашӀлӀрӀ, зэ-ресагъэхуу ыкӀи зэрагъэсагъэ-хуу автобусым къызэригъыгъэ-хэм лышытэу адыгэ шъуашъ-хэр зышалӀэх, такыкъ заулӀкӀэ сценэм къытехъэх. Мы чыпӀэ закъор арӀп, тыдэ тыкӀуагъэми, ялоф зырагъэуахыгъагъэу къэ-шӀлӀжырэп. ТилӀэпкъэгъухэм ялӀгу теуакӀлӀрэ якуо макъэрэ фестивалыр зыпшыкӀорэ чыпӀлӀэр зӀлыштыгъ. Устэкъо Нухэрэ Къушъэкъо Симэрэ къалорэ ордӀхэр къадалох, ахэр Ӏэгутео макъкӀэ сценэм къытырашӀэх, Ӏэгутео макъкӀэ агъэкӀотэжыкы. Ежыхэми гуапэ ащӀэхуу тилӀэпкъэгъухэм шӀу къызэра-лӀэгъугъэхэр, яорӀдхэр якӀасэ зэрэхъугъэхэр.

Сценэ кыбым шыхъурэр нэ-мыкӀ шыпкъы: СтӀашу Сафит кӀэлэцӀыкӀумэ ауж ит. Концер-тыр оклофӀ пӀлӀэ-тфэ зышъуашъ-хэр зӀблӀэзыхъухэрэ тикъэшхо-кӀо цыкӀлӀухэм ащышхэм ябгы-рыпхыхэр Сафит афегъэтэрэ-зыжыы, зымыпхыгъэм фепхы-жыы, зышӀазмэ тӀтагъэм ар ре-гъӀлӀэгъу, зиджанэ къыдӀэшы-рэм фыдеупкӀэжыы, чъэм хэт-хуу а зэкӀлӀэри зӀшӀуахы, сыда пӀомэ такыкъ заул ялӀр, ордӀ-дылор сценэм къызэрэтекӀы-жыуу ежыхэр ащ тӀехъахынкъуу хъазырынхэ фае. ШыпкъэмкӀэ, Сафит Иоф псынкӀэу пфӀо-нӀп, бэ ыпшӀэ дӀкӀырэр, зы

Шхъэлэхуэ Яшар.

дгъэунэфынэу пчыагъэрэ чыпӀлӀэ тифагъ. Шэуджэн Аднан зэрэку-пэу яцӀыф кӀасэ хъугъэ, ежы-ри игуапэ хъугъэ Адыгейм къэ-кыгъэмэ ягъусэнэу, ахътынэу зэ-рэхъугъэр.

— Сэ Мухъдинэ шысэ тесхын сыгу хэлъ, — къеӀуатэ Шэуджэн Аднан, — Тхъэм ыӀомэ, сэри кӀэлэцӀыкӀухэр къэсыугъоин-хэшь, Адыгейм къэсшӀэных. Ахэр унагъохэм ахъзгъэсыных, марышӀ, Мухъдинэ зеришӀырэм фэдэу, бзэр ашӀлӀжыын, адыгэ хабзэм ыцыпэ къаубытыжыын, ащ мэхъэнэ ин ил.

Шэуджэн Аднанэ илӀэс шъэ-ныкӀорэ ирэ ыныбжы, ежы иунэс Иоф илӀу мӀлажы. Икъоджэгъухэ-ми агъӀлӀапӀэ, сыда пӀомэ ха-бзэм къафилӀштытым емыхъу, ежы иамал къыхъырэр афешӀэ, къоджэдэсмэ ӀэпылӀэгъу афэхуу.

КъэпӀон хъумэ, Тыркуем ты-къэтыфэ цыф гъэшӀлӀгъон бэ дэ-дэмэ талукӀагъ, ядунае тадыхэ-тыгъ, тадэгущылагъ. Ахэм ащы-щых Хъапый Джавдетрэ Жэдэ Умаррэ. НэбгыритӀури «Адыгэ макъэм» иныбджэгъухуу къы-чӀлӀэкӀыгъэх. Ахэр интернет зэ-пхыныгъэхэр къызфагъэфедэзэ тисайт къехъэхэшь, нахъ ашӀо-гъэшӀлӀгъонэу къыхэтхытыгъэ-хэр тыркубзэкӀэ зэрэдзӀэкӀыжы ыкӀи Тыркуем шыраӀэ сайтхэм арагӀуштыхъэх. Адыгейм нэбгы-

ТӀэшъу Светланэрэ Къушъэкъо Симэрэ.

Гандбол. Суперлигэр

Дунаим шыцлэрыло клэлэцлыкы ансамблэу «Мыекыуапэ инэфылтэхэр» зыфилорэм кышчышгьохэрэ Мамый Фатимэ, Аульэ Джэнэт, Еутых Бэлэ, нэмыкхэри Адыгэ Республикэм икьэлэ шхьалэ имэфкI фэгъэхьыгъэ концертым чанэу хэлэжыагъэх.

Пшъашгьэхэр зэпэжыужьхэу, дахэу фэпагъэхэу пчэгум кыхьагъэх, лъэпкь къашгьохэу къашлыгъэхэм мэфэкIыр къагъэбайгъ. Огум кышчышлэтырэ жьуагъомэ афэдэхэу къахэщыгъэх.

Ансамблэм Юф дэзышлэхэрэ Кьулэ Мухьамэд, Нэныжэ Айдэмыр, фэшъхьафхэри анахьэу зыпылтхэр искусствэм ныбжьыкIэхэр хащэхзэ адыгэмэ ятарихь, шэн-хабзэхэр къашгъом ыбзэклэ къалотэныр ары.

— Адыгэ къашгьохэр тикласэх, тигуапэу концертхэм, мэфэкIхэм тахэлажэ, — кытаIуагъ пшъашгъэхэм.

Сурэтым итхэр: «Мыекыуапэ инэфылтэхэм» хэт пшъашгъэхэу къалэм имэфкI хэлэжыагъэхэр.

«Ростов-Дон» Ростов-на-Дону — «Адыф» Мыекыуапэ — 38:31 (18:14).
Юныгъом и 12-м Ростов-на-Дону шыцзэ-дешлагъэх.
«Адыифым» хэтхэм къэлапчъэм Iэгуаор пчъагъэу зэрэдадзагъэр: Мартыненко — 2, Романенко — 2, Игнатченко — 7, Сысоева — 1, Еремченко — 1, Васильева — 8, Сиденко — 7 (ащ шыцзэу 6 тазыркIэ), Исаченко — 3.

Мыекыопэ «Адыифым 2009 — 2010-рэ илъэс ешлэгъур Ростов-на-Дону щиублагъ. Суперлигэм командибгъу хэтыр. Пэшорыгъэшэ зэIукIэгъумэ ауж апэрэ чIыпIихыр кыдэзыхырэ командэхэр арых Урысыем имедальхэм афэбэнэнхэу фитыныгъэ зиIэштхэр. Ащ даклоу апэрэ чIыпIитфыр зыхьырэ командэхэр Европэм икубокхэм афэгъэхьыгъэ зэнэ-къокъухэм ахэлэжьэнхэ алъэкIышт.

«Адыифыр» апэрэ чIыпIихмэ афэбэнэшт. Ростов-на-Дону шыклогъэ зэIукIэгъум кызыригъэлъэгъуагъэу, тиспортсменкэхэм ялэпIэсэныгъэ хагъахьо. Линейнэу ешлэрэ Марина Васильевам гьогогъуи 8 къэлапчъэм Iэгуаор дидзагъ. Урысыем спортымкIэ изаслуженнэ мастерэу, дунаим ичемпионкэу Анна Игнатченко ыпэкIэ дэгъоу щешлагъ, ухъумаклохэр бэрэ ыгъэгумэкIыгъэх. Iэгуаор ащ кызылэкIахэкIэ ошIэ-дэмышIэу хэкIыпIэ гъэшIэгъонхэр къегъотых. «Адыифым» «узэу» илагъэм зэу ащыш тазыр дзынхэр тиспортсменкэмэ дзеу зэрагъэцакIэштыгъэхэр. Елена Сиденкэм гьогогъуи 6 къэлапчъэм Iэгуаор зэрэдидзагъэр егъэжыпIэшукIэ фэтэлъэгъу. Ольга Исаченкэм (Дубина), Лариса Сысоевам, Наталья Еремченко, Галина Мельниковам, Мария Романенкэм, нэмыкIхэми нахьыбэкIэ тащэгугъы.

Ростов-на-Дону шыклогъэ зэIукIэгъум «Адыифым» шыклагъэу илэхэри кышчылгъэуагъэхэу елыгъэ тренер шхьалэу Александр Реввэ. Юныгъом и 30-м «Адыифыр» Звенигород щешлэшт.

Зэхэзышагъэхэр:
Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэр, иминистрэхэм я Кабинет

Кыдэзыгъэжыгъэр:
Адыгэ Республикэм лъэпкь ЮфхэмкIэ, IэкIыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэп-къэгъухэм адырIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жьугъэм иамалхэмкIэ и Комитет

Редактор шхьалэу
ДЭРБЭ ТИМУР
Редакциер зыдэшыгъэр:
385000, кь. Мыекыуапэ, ур. Первомайскэр, 197.
Телефонхэр:
приемнэр: 52-16-79, редактор шхьалэм иапэрэ гуадзэр: 52-49-44, редактор гуадзэр-пшгъэдэкIыжэ зыхьырэ секретары: 52-16-77.
E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхьатыгъэр:
Урысые Федерацием хэутын ЮфхэмкIэ, телерадиокъэтын-хэмкIэ ыкIи зэлы-IэсыкIэ амалхэмкIэ и Министрствэ и Темыр-Кавказ чIыпIэ гъэлоры-шIапI, зэраушыхьа-тыгъэ номерыр **ПИ №10-3892**

Гъэзетым кыхиу-тыхэрэм мышшып-къагъэу къахафэ-хэрэмкIэ къэзыт-хыгъэхэм пшгъэдэ-кIыжэ ахьы. Къа-тхэхэрэмрэ гъэзе-тым щылажээхэр-рэмрэ яеплбыкIэ зэтемыфэн ылъэ-кIышт. Гъэзет-еджэхэм кыт-фагъэхьырэ тхы-гъэхэр зэхэтфы-хэрэп ыкIи къэ-зытхыгъэхэм алэкIэдгъэхьа-жыхьхэрэп.

Зыщыхаутырэ
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
кь. Мыекыуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Пчъагъэр 5713
Индексхэр 52161 52162
Зак. 3420

Хэутыным узчыкIэтхэнэу щыт уахьтэр
Сыхьатыр 18.00
ЗыщыкIэтхэгъэхэ уахьтэр
Сыхьатыр 18.00

АР-м изэнэкьокъу

«Нарт» Хьакурынэхьабл — «Кошхьабл» Кош-хьабл — 0:2.
Юныгъом и 13-м Хьаку-рынэхьаблэ шыцзэIу-кIагъэх.
Зезыцагъэр: Хь. Шэу-джэн.
Къэлапчъэм Iэгуаор дэ-зыдзагъэр: Хьапыштэ Ислъам — Iогъогогъо.

«Кошхьаблэр» зыми шыщы-нэрэп, тыдэ щешлагъэми текло-ныгъэр кызырэдидхыштым ишпыпкьэу фэбанэ. ЗэIукIэгъу 15-м шыцзэу зы нэмыIэми шIуа-хьыгъэп, пчъагъэр зэфэдэу ешлэ-гъуитIу ыухыгъ. «Гранитым» ешлэгъу 14 илагъэр, зыр шIуа-хьыгъ.

1. «Кошхьабл» — 41
 2. «Гранит» — 37
 3. «Нарт» — 30
 4. «Мыекыуапэ» — 29
 5. «Урожай» — 23
 6. «ПкIашъэ» — 19
 7. «Зэкъошныгъ» — 16
 8. «Инэм» — 12
 9. «Адыгэкъал» — 7
 10. «Джадж» — 4.
- «Гранитыр» Юныгъом и 16-м «Мыекыуапэ» зыфилорэм Мыекыуапэ шыIукIэнэу щыт. Ешлэгъур стадионыкIэу «Юно-стым» шыцзэхэщэшт.

НэкIубгъом итхэр зыгъэхьа-зырыгъэр ЕМТИЛЪ Нурбий.

Футбол. ЯтIонэрэ купыр

«Зэкъошныгъ» Мыекыуапэ — «Ангушт» Назрань — 0:0.
Юныгъом и 13-м Мыекыуапэ шыцзэIу-кIагъэх.
Зезыцагъэхэр: В. Анисимов — Краснодар, Ю. Гукасов — Ермэлхьабл, К. Никиша — Крототкин.
«Зэкъошныгъ»: Макоев, Алимов, Шипилов (Приганюк, 75), Магкеев, Потешкин, Мамбэт, Барахоев, Нартиков (Волков, 65), Къэрэжэ, Кьулэ (Къошк, 53), Суршков.

Ошхым иягъэ къэкIуагъэу зы-лытэрэмэ талукIагъэми, «Зэ-къошныгъэм» теклоныгъэр кызыр-эдимыхыгъэм фэшI тифутболист-хэр зэрэдгъэмысэнхэ щыл. Къэла-пчъэм гум кыинэжыынэу бэрэ дуа-гъэхэп, апэкIэ зилыхьэкIэ зэхэщэн Юфыгъохэр дэгъоу агъэцакIэшты-гъэхэп. Михаил Суршковым та-зыркIэ къэлапчъэм Iэгуаор дидзэ шлоигъоу зэп илэпIэсэныгъэ кы-зыригъэлъэгъуагъэр, ау хьагъэм зы-кIи ифагъэп. Къэлэпчъэпкыым ши-хьощтым фэдэу Iэгуаор блэбыбы-кIэуи кыхьэкIыгъ.

ХьакIэхэр тикъэлапчъэ кызы-даохэкIэ тамыгъэгумэкIыштыгъэу тIорэп. Владислав Макоевыр тхьа-егъэпсэу, цыхьэшIэгъоу ешлагъ. Я 55-рэ такыкыым судьяу В. Аниси-мовым ятIонэрэу Апышц Азнаур фи-гъэпыти, ешлэпIэм ригъэкIыгъ. Зы нэбгырэ ащыкIэу хьакIэхэр зре-шлагъэхэм кыхьэдгъэщырэр ягуе-тыгъ. «Зэкъошныгъэм» 2008-рэ илъэсым хэтыгъэхэ Муса Мазае-вымрэ Валентин Нечукинымрэ На-зрань икомандэ щешлэх, ухьазыры-ныгъэ дэгъу къагъэлъагъо.

Пресс-зэIукIэр

— ЯтIонэрэ къекIокIыгъом щегъэжыагъэу тренер шхьалэу Юф сэшIэ, — кытыIуагъ «Ангуштым» ипашэу Умар Мархиевым. — Ти-командэ ахьэщэхэо зиIэмэ ащы-щэп. ЛэжъапкIэр футболистмэ игъом яттын тлэкIырэп. Тафэраз

ахьщэм кыкIэмьупчIэхэу ешлэ-пIэм кызырихьэхэрэм фэшI. Ти Президентэу Юнус-Бек Евкуро-вым тигъэгугъагъ мылъякIэ Iэ-пылэгъу кытфэхьунэу.

Командэхэр:	Е	А	З	Шу	Іэгуаохэр	О
1 «Жемчужина-Шъачэ»	25	22	2	1	64-15	68
2 «Ставрополь»	24	17	5	2	50-22	56
3 «Волгоград»	25	15	4	6	48-21	49
4 «Автодор»	26	12	10	4	33-21	46
5 «Торпедо»	24	13	4	7	39-27	43
6 «Машук-КМВ»	24	10	7	7	26-24	37
7 «Краснодар-2000»	25	9	9	7	29-29	36
8 «Энергия»	25	8	10	7	28-24	34
9 «Зэкъошныгъ»	25	10	3	12	36-31	33
10 «Астрахань»	26	8	9	9	28-29	33
11 «Ставрополье-2009»	25	7	9	9	31-28	30
12 «Батайск-2007»	24	8	5	11	30-29	29
13 «Дагдизель»	26	8	3	15	32-53	27
14 СКА	24	6	6	12	29-48	24
15 «Ангушт»	26	6	6	14	27-42	24
16 «Ротор»	25	5	6	14	23-45	21
17 «Кавказтрансгаз-2005»	25	6	1	18	18-46	19
18 «Таганрог»	24	2	5	17	21-58	11

